

Malta, the honey

island

Fakta om Malta; Republik. Ca 400 000 inv.
Ingår i EU. Valletta är huvudstad. 96% är katoliker.
Språk: maltesiska, engelska, italienska. Var en
Brittisk koloni under 180 år.

Turist eller stipendiat – det spelar ingen roll. Det är, som i rubriken och som man skriver i broschyrer, en ö som på att de flesta byggnaderna är byggda i gul kalksten, lyser som honung i solljuset. I ärlighetens namn var det inte sol när jag anlände och jag uppfattade det mer som "oj vad trist! – alla hus i samma färg". Men jag var inte sämre än att jag ändrade mig under den vecka jag tillbringade som stipendiat på Malta.

Det var första gången som Malta var värd. Programmet var ambitiöst. Samtliga som tog emot oss på de olika skolorna och institutionerna gjorde det med stort engagemang. Vi var tolv stipendiater totalt; sex personer från Tjeckien, en från Portugal, två från Norge samt två från Belgien. Ungefär hälften var psykologer. Det är ju inte helt ovanligt att man arbetar som vägledare med den utbildningsbakgrunden. Några var "socialarbetare". Vi bodde alla i St. Julien på östsidan av Malta. På denna ort finns både STS och EF med sina språkkurser. Veckans program innehöll dock ingen information om skolor av denna karaktär.

Guidance and counselling services är namnet på den service som är ansvarig för rådgivning och vägledning för elever från 11-16 år. Det var representanter från denna verksamhet som introducerade oss i hur skolor och vägledning fungerar på Malta

Skolorna på Malta drivs av kommun, kyrka eller fristående organisationer/stiftelse. Redan när man är 11 år görs en stor sortering via examinationer och tester. Om man visar på bra resultat på dessa tester och prov kan man välja en teoretisk skolgång. Det verkar tufft att **så** unga personer skall veta de vill studera på universitet och förstå till vilka yrken det skall leda till. Chansen att rätta till detta vägval är minimal men på ön Gozo (en del av landet Malta) har man dock inför möjligheten till ett extra år för att försöka höja resultat för att läsa de som vill läsa vidare skall ha en chans till.

I skolan arbetar man mycket socialt, dvs man bemöter elever som har problem. Man berättade att det finns flera olika sätt att stödja/bedriva verksamhet inom skolan för att komma till rätta med olika typer av problem som finns på Malta t ex kriminalitet av olika slag, misshandel, (för många) unga tonårsmammor m m. På skolorna arbetar psykologer med klassiska psykologuppgifter tex med elever med emotionella problem, svag utbildningsprofil (speciella skolor), funktionshinder, dyslexi samt specialarrangemang i samband med examination och mer allmänt som diskussioner med elever om "How it is in School ". Läkare och sköterska finns också som en naturlig del av arbetet i skolorna. Det "sociala" arbetet verkade bedrivas nära med socialarbetare men man var mån om att visa var skiljelinjen gick mellan arbete som kan bedrivas "socialt" i skolan och det som sköts av socialarbetare utanför skolan. Ex på program inom skola; "att vara tonårsmamma", "Child protection", samt "Good behaviour in School". En annan typ av projekt fanns för att hitta elever som inte kommit till skolan; "Good Shepard Project". Man söker där upp elever som inte börjat skolan, som är 5 år och borde varit registrerade. Ibland hittar man inte dessa elever alls. Vanliga orsaker är att man är invandrare, eleven har dött eller man i hemmet har en "anti-school culture". Över huvud taget är det ett bestående intryck; att man på Malta har en del sociala problem.

Organisation av och arbete med vägledning

För "secondary" (obligatorisk skola för elever mellan 11 och 16 år) ansvarar 16 guidance counsellors (vägledare) samt drygt 100 "guidance teachers" (lärare med vägledningsansvar). Tillsammans ansvarar de för ca 20 000 elever.

The guidance teachers är i huvudsak lärare men samarbetar med vägledare för att de tillsammans skall kunna stötta eleverna i sin utveckling när det gäller skolgång, vidare studier etc. De organiserar t ex möten för elever och föräldrar inom olika områden, förbereder elever för yrkesval, underlättar skolövergången från primary (låg/mellan stadium) till secondary och från secondary till post-secondary (Junior College, Mcast) eller till arbetsmarknaden.

Lärare med denna specialistkunskap prövas vart annat år för vidare uppdrag. Tillsammans med vägledaren har de "individuella" möte med föräldrar för att diskutera elevens utveckling och uppförande, ämnesval och yrkesval för deras barn.

Guidance counsellors

Vägledarna är ansvariga för vägledningsverksamheten och samarbetar hela tiden med och stöttar guidance teachers, rektor och annan personal i vägledningsfrågor. Vägledaren kan ansvara för en stor skola eller flera små skolor – inte helt olik i Sverige. De hjälper elever med problem genom att arbeta med eleverna individuellt eller i grupp. Man var mån om att tala om att eleven behöver hjälp av mer social karaktär tar man i stället kontakt med socialarbetare alt. psykologer. Vägledarens uppgifter är tydliga kontra guidance teachers. Vägledaren arbetar mer som en specialist med ansvar för vägledningarbetet.

Besök i skola

Vi tog del av en lektion på maltesiska (översattes), där läraren hade en grupp som diskuterade könsaspekter på yrkesval. Kunde lika gärna ha varit i Sverige dvs. diskussion om att man lämpar sig för olika typer av yrken beroende på vilket kön man tillhör. Mycket kvar för oss alla att arbeta vidare med!

ITS Besök på restaurangskolan både på Malta och Gozo

Skolorna hade både turism- hotell och restaurangutbildning. Även lärlingsutbildning som man kan söka till när man är 16 år och färdig med secondary. Till övriga utbildningar är det 17 år. Man har också deltidskurser för dem som redan arbetar. Utbildningarna har, inte oväntat, stora likheter med utbildningar inom t ex Sverige. Kraven att arbeta på hotell, laga god mat, servera etc. verkar vara lika över världen. Vi fick smaka god mat och blev passade på av eleverna och det kändes det nästan som hemma på Burgårdens restaurangskola i Göteborg

Junior College (general upper) 16-18 år "specialdesignad 2-årig gymnasieutbildning" för de som skall till universitet Vi besökte ett college och träffade både lärare och vägledare. Bland de ämnen elev väljer måste de även välja ämnen som krävs för det program de söker till på universitetet. (Jmf vår särskilda behörighet) Ett väl utvecklat samarbete finns mellan college och universitet så övergången blir naturlig och elev känner sig trygg med vad som väntar efter college. Vägledare hjälper elev i valsituationer, personlig vägledning, vägledning mot arbetsmarknaden.

Vocational upper secondary

Mcast (Malta college of Arts, Science and Technology)

erbjuder yrkesutbildningar på Malta och Gozo som inom t ex elektronik, bygg, marina utb., sjukvård. Man har ambitionen att utbildningarna skall vara internationellt gångbara. Det kan vara heltids- eller lärlingsutbildningar samt fortbildning för yrkesverksamma. Alla som vill får börja däremot kan det vara konkurrens sedan till vissa mer attraktiva utbildningar. Eleverna har tillgång till vägledare som informerar om kurser och har individuella samtal. Vägledaren informerar också på "grundskolan" om Mcast. Arbetet liknar i mångt och mycket vägledararbetet på en gymnasieskola. Vägledarna på skolan frågade om ngn var guidance counsellor i vår grupp? Jag svarade tveklöst ja - men resten av gruppen kände sig inte så hemma med just den titulaturen.

University of Malta – det enda universitetet. Studier inom vissa utbildningsområden skedde rent fysiskt på annat håll t ex de medicinska utbildningarna

En modern anläggning där studenterna kunde njuta av en fin vy och trevlig närmiljö. Vi fick en mycket professionell genomgång och fikade tillsammans med vägledare och kunde ställa frågor informellt. Studenterna börjar sin utbildning direkt efter gymnasienivå eller möjligen strax efter. Man såg närmast förvånad ut på min fråga " var är de äldre studeranden"? (detta med tanke på den höga medelålder som är för studeranden på högskolor i Sverige). Så fungerar det alltså inte på Malta, dvs. att universitetsstudierna kan vara "livslånga". Visserligen fanns det viss fortbildning för redan yrkesverksamma men startar på universitet det göra man inte om man är över 23 år ! Ca 10 000 studenter totalt och ca 750 var utbytesstudenter/från annat land. Studenterna får bidrag av staten under studietiden. Det finns gör studenterna tillgång till både psykoterapeut och studievägledare. Psykoterapeuten bokar in samtal med studenterna ang. problem som är stress- relationsrelaterade, missbruksproblem, sexuella problem, avhopp m.m. Detta till skillnad från Student Advisory services där the guidance counsellor hjälper elev med allmän vägledning. Focus på den enskilde studenten och studierådgivning om kurser etc. Man har personliga besök, kontakt via E-mall och telefon.

När elev är 11 år får de broschyrer om vad universitet är och vad de olika utbildningarna leder till för jobb så man kan börja " preparera sig" för yrkesval och studier på universitet. Vägledarna gör även, i ett senare skede av elevens skolgång, besök på skolorna och talar om vägen till universitet, organisera t ex "careers week" etc.

Kultureftermiddag 1

*Två dagar denna vecka hade man lagt in tid i slutet av dagen för att vi skulle ha möjlighet att uppleva Malta ur annat perspektiv än skola/vägledning. Detta är viktigt för man skall få en uppfattning vilket arv ett land har. Vi besökte bl a M'dina (betyder stad) en medeltid stad som ligger i området Rabat (betyder förort). Tidigare var dessa båda **en** stad. Härifrån har man en fantastisk utsikt över landskapet. Denna stad var huvudstad till dess man under 1500-talet bestämde sig för och "byggde upp" Valletta. Som turist bör man återvända för att ta del av all historia som Malta har genom bl.a. brittisk- arabisk - italiensk påverkan. Under denna vecka kunde vi bara smaka på litet av denna historia.....*

Gozo – till med färja från Malta

En mycket positiv upplevelse. Personalen från Gozo skojade mycket med personalen från "storebror" Malta. Vi som kom från Norge och Sverige tyckte oss känna igen vårt vänskapliga gruff länder emellan. Mitt intryck var att skolan i Victoria på Gozo var litet mer fri i sitt tänk än storebror Malta och försökte genomföra nya idéer. Vi besökte där "kommunala grundskolan". På Malta går inte pojkar och flickor i blandklass på högstadiet. Det verkar som upplevelsen av var detta positiv. På gymnasienivå är det blandklasser igen. Gozo hade lagt in ett extra år för att ge de en chans som vill förbättra resultat för att kunna välja inriktning mot mer teoretisk skolgång.

Kulturpass 2

På hemväg från dagens program såg vi litet mer av denna charmiga ö med bl a Azure Window, som skapades av Tillsammans formar stenblocken ett enormt fönster, genom vilket man kan se det blå havet. Vi var även på ett museum som på ett levande sätt visade Maltas historia.

ECT Employment and Training Corporation

Arbetsförmedlingen i huvudstaden Valletta

Arbetslösheten är eg. 7% men som jag uppfattade det fanns 4-5% registrerade. Som jag också uppfattade det är det många som arbetar svart. Man var inte så villig att ta arbete eftersom det skiljde så litet mellan ersättning som arbetslös och den lön man får som okvalificerad arbetskraft. Vi undrade varför det inte var några besökare alls på ett jobcenter vi besökte på förmiddagen. Mannen ryckte på axlarna och sa att man kommer inte på förmiddagen för då arbetar man! Varje vecka var den arbetslöse tvungen att komma för att kunna få sin ersättning. Sökande hade utrustats med kort (typ VISA)

där deras fingeravtryck (och foto fanns.) för att göra veckoregistreringen lätt. Vi fick en genomgång av hur arbetsförmedling en fungerar, om instrument för att möta arbetslösheten som t e x kurser etc. Den engelska stipendiaten sa att om hon inte haft utskrift av info.material hade hon inte kunna förstå så bra med deras maltesiska engelska. Vi förstod nog dock tillräckligt för att konstatera att man hade en hel del insatser som; "job motivations courses, trade testing, job clubs, personlig aktivitetsplan" och att man var mycket väl medveten att ersättningen för arbete låg för nära a-kasseersättningen.

I Valletta besökte vi **European Union Programmes**, värd för vår vistelse på Malta och där tog den Nationella koordinatör, Mr Adrian Tonna emot oss. Under veckan sa man ofta "vi gör som i Great Britain". Min kollega från England försökte hela veckan tala om att så gör vi INTE i Storbritannien längre – det var länge sedan - men fick ingen större respons av den maltesiska personalen. Vid detta besök gick dock budskapet fram och det verkar som en del vill modernisera inom skolan men att det var trögt i detta förändringsarbete på departementsnivå. Det var roligt att man här talar en del om "Lifelong Learning". Det fanns inte mycket av sådana resonemang under veckan. Det nämndes även här att det var problem med den svaga viljan att ta ett arbete berodde på låga löner som låg för nära a-kasseersättningen

Valletta var en fantastisk vacker stad varifrån man kan se tre gamla städer och den stora hamnen. Till den staden och andra Maltas historiska platser (7000-årig historia) som jag bara läst i broschyrer om skulle jag vilja återvända som turist .....

Enda negativa med veckan var slutfasen av vår vecka. I programmet stod att vi skulle ha reflektioner/diskussion som dock uteblev. Det hade varit bra att göra en avstämning av veckan.

"jag vill varmt rekommendera dig att ta chansen att använda en fuffig vecka av alla dina arbetsveckor för

- ***att få perspektiv på ditt jobb***
- ***att får insikt i andra skolsystem och vägledares villkor***
- ***bli mer förberedd på att ta emot besök från andra länder i Sverige***
- ***få mer intresse och kunskap i mötet med dina elever, besökare från andra kulturer och sist men inte minst ha trevligt tillsammans kollegor från andra länder***

LÄNKAR TILL Malta

<http://www.gov.mt/servicecluster.asp?s=7&l=2>

<http://www.etc.gov.mt/>

<http://www.mcast.edu.mt/>

<http://www.um.edu.mt/>

2005-06-01

Margret Svenhed

Studievägledare vid Vuxenutbildningen i Göteborg

